

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref
20/563

Vår ref
20/3191-7

Dato
21. august 2020

Forslag til nasjonalt statistikkprogram 2021-2023 - Høring

Viser til oversendelse datert 3. juli i år.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har følgende innspill:

Generelle kommentarer

Det er lagt ned et grundig arbeid i å lage en samlet oversikt over behovet for offisiell statistikk og hvem som har ansvar for de ulike statistikkene. Det er også svært nyttig å ha med informasjon om EØS-forpliktelser. Vi viser til at Norge med jevne mellomrom også rapporterer på internasjonale konvensjoner. Det kan være nyttig å nevne disse i statistikkprogrammet, eventuelt som utviklingsområder. For KMDs del gjelder det blant annet ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater og Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter.

Programmet skal bidra til at brukerbehovene ivaretas og at produksjon av statistikk prioriteres i tråd med behovene. KMD er usikker på hvordan dette ivaretas, da utvalget består kun av statistikkprodusenter. Det vil være en fordel om endelig program inneholder omtale av hvordan innspill fra andre brukere er ivarettatt.

For departementer og andre aktører (for eksempel kommuner og fylkeskommuner) er det avgjørende å ha offentlig statistikk brutt ned på regionalt og lokalt nivå, blant annet for å forstå geografiske ulikheter. I utkastet oppgis hvilke nivåer som er tilgjengelige for noen områder (for eksempel sysselsetting, ledighet, etc.), mens det for andre områder ikke er oppgitt (for eksempel utdanningsnivå).

Statistikkprogrammet bør ha som målsetting at statistikken der det er mulig skal brytes ned på regionalt og lokalt nivå (kommunenivå). Der det ikke er mulig å publisere data på kommunenivå (pga. tilgang på data, av personvern hensyn, eller andre grunner) bør tallene brytes ned på fylke og sentralitetsnivå. Som et minimum bør statistikkprogrammet gjennomgående oppgi hvilke geografiske nivåer de forskjellige statistikkene kan brytes ned på.

Til omtale av enkelte områder

Kap 4. Formidlingskanaler med statistikk

Vi viser til at KOSTRA er nevnt som en formidlingskanal av statistikk, og vi vil understreke at dette gir viktig datagrunnlag til flere av temaområdene. Det er også i seg selv et verktøy som gir unik statistikk (nøkkeltall) om kommunesektoren i sin helhet, og regionalt og lokalt nivå. KOSTRA er under stadig utvikling, og det er viktig å videreføre og utvikle denne statistikken.

Vi viser til at FNS bærekraftsmål omtales på s 8-9 i statistikkprogrammet: Der står det at *"offisiell nasjonal statistikk skal benyttes i den globale framdriftsrapporteringen på bærekraftsmålene."* KMD ser positivt på at norsk rapportering på bærekraftsmålene blir en del av statistikkprogrammet. Vi vil peke på at det også skal utarbeides indikatorer for å følge opp bærekraftsmålene nasjonalt. Også dette skal bygge på offisiell nasjonal statistikk. Vi vil derfor foreslå at omtalen av bærekraftsmålene tydeliggjøres ved at setningen endres til *"offisiell nasjonal statistikk skal benyttes i den globale framdriftsrapporteringen og i den nasjonale oppfølgingen av bærekraftsmålene."*

Kap. 5.6 FoU, teknologi og innovasjon

Nkom er oppført som ansvarlig statistikkleverandør under delpunktet Informasjonssamfunnet (s. 20) under pkt. 5.6. Nkom er oppført som ansvarlig for bredbånd, TV-abonnement og telefoni. Vi legger til grunn at dette også omfatter mobiltjenestene (mobiltelefoni og mobilt bredbånd), som kanskje er de viktigste ekomtjenestene i dag. Dette burde fremgå eksplisitt i beskrivelsen.

Potensielle utviklingsoppgaver

5.1. Arbeid og lønn

Sammenlignet med SSBs statistikkdatabank har den registerbaserte ledighetsstatistikken fra NAV i mindre grad godt tilrettelagt funksjonalitet for å hente ut tidsserier, og ingen mulighet for å hente ut tidsserier justert for administrative endringer. KMD mener at dette ville være en svært nyttig funksjonalitet, og foreslår at dette spilles inn som et av de potensielle utviklingsoppgavene som statistikkprogrammet ser for seg å gjennomføre.

5.3. Befolkning

SSB skriver i forordet at en "I dette første nasjonale statistikkprogrammet har valgt å ta utgangspunkt i statistikk som produseres av SSB og andre offentlige myndigheter (...). Videre skriver SSB at "Det kan være annen statistikk som etter hvert bør inkluderes i programmet, og at en ser for seg at det i den første programperioden både vil utvikles ny statistikk og at det vil tilkomme eksisterende statistikk som tas med i programmet neste periode."

KMD viser til at det i dag utvikles lite samisk statistikk utover den SSB utarbeider, men det kan tenkes at datamaterialet som blant annet SAMINOR har innhentet vil kunne vurderes inkludert i senere statistikkprogramperioder. KMD er informert om at både Sametinget og Samisk høgskole vil gi innspill til forslaget til nasjonalt statistikkprogram 2021-2023. Vi vil lese innspillene fra dem og vurdere videre oppfølging av saken når innspillene foreligger, blant annet vil det kunne tenkes at Sametinget vil kreve konsultasjoner om saken.

Kap. 5.6 FoU, teknologi og innovasjon

Vi savner IT/digitalisering som en samlet offisiell statistikk. Tidligere publiserte SSB "Informasjonssamfunnet i Norge", men i dag finnes bare delstatistikker. Vi vil derfor melde et behov for en helhetlig, nasjonal statistikk om tilstanden for digitalisering i Norge.

5.12. Natur, klima og miljø, underpunkt "Areal"

For å følge med på om arealbruken går i en bærekraftig retning er det av stor betydning å følge med på arealendringer som vedtas etter plan- og bygningsloven. De siste årene er tilgangen til informasjon om planlagt arealbruk blitt stadig bedre gjennom etableringen av digitale planregistre jf. plan- og bygningsloven § 2-2. SSB har også foretatt metodeutvikling rundt statistikk basert på nasjonale plandata, SSB Notater 2018/12. Vi er opptatt av at dette arbeidet videreføres som utviklingsarbeid i programperioden, og vi mener det bør vurderes å ta inn statistikkprodukter om planlagt arealbruk som en del av den offisielle statistikken SSB utgir om arealer i Norge.

Vi ber om at statistikk om planlagt arealbruk tas inn som en utviklingsoppgave i programperioden, jf. også vårt innspill til kap 4 om FNs bærekraftsmål.

5.19. Valg

KMD ønsker at valgstatistikken gjøres sammenlignbar over tid og mellom valg, dvs. mellom Stortingsvalg, fylkestingsvalg og kommunestyrevalg. I tillegg kunne vi ønske at personvalgresultatet ble presentert både for fylkestingsvalg og Stortingsvalg, og ikke bare for kommunestyrevalg. (Jf. også forslaget til ny personvalgordning på fylkes- og nasjonalt nivå i NOU 2020:6. Frie og hemmelige valg).

Vi ønsker også at valgdeltagelsen blir presentert på tvers av valg, dvs. at valgdeltagelsen presenteres både for Stortingsvalg, fylkestingsvalg og kommunestyrevalg.

Som et siste punkt vil vi oppfordre SSB til å tilstrebe et enda mer tilgjengelig og brukervennlig brukersnitt.

Med hilsen

Hanne Finstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Anny Skarstein
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer